

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

Satisfactori | Al Palau del Vent, entrada d'estiu rica en esdeveniments. Deu estar de moda que certes institucions facin reunions itinerants. La Fundació Príncep de Girona en va fer una a Figueres que va representar un caos important: talls de circulació, de carrers, això que en diuen «seguretat»... Ara ha estat el Barça, més gratificant i amb menys enrenou, que s'ha reunit a Figueres per celebrar junta al Museu del Joguet. Roses —Rosa (Josep M. Joan Rosa) inclòs— i flors: samarretes per a l'alcalde i el director del Museu, i dinar al xinès del corriol de les Bruixes, restaurant oriental propietat de la família de Dídac Lee, figuerenc, empresari, gestor i directiu d'allò que és més que un club. Visita al Museu i admiració de la joguina estada, de qui? Sí: d'en Guardiola! Rossell n'hi va deixar una de seva que es diu «*subbuteo*» (ho he hagut de buscar al Google).

«Triangle patrimonial». Compleix els requisits indispensables: universalitat, excepcionalitat i autenticitat. Per això el Triangle Dalinià ha demanat la condició de Patrimoni de la Humanitat. El museu de Figueres, la casa de Portlligat i el castell de Púbol poden ser-ne considerats el juliol del 2014 per

la Unesco. Abans, una comissió internacional d'experts vindrà a l'Empordà per avaluar la candidatura trinitària. Desitgem que no passi com amb Empúries, que es va quedar pel camí.

I serem «municipi turístic», és a dir, Figueres esdevindrà un 24/7 *shopping*.

Pírric | Figueres, per carretera i per ferrocarril, ha estat la porta d'entrada i sortida de la Península, de Catalunya i de la Mediterrània occidental. El tragí de gent per la capital de l'Empordà ha estat sempre important, estiu i hivern, de dia i de nit. Per aquesta raó, com recorda Josep Pla, Figueres al segle XIX ja tenia hotels i restaurants —i la Torre basca, llegendaria casa de barrets— de categoria, dels que només es veien a París o Barcelona. I bé, a principi del segle XXI, si voleu anar en tren de Barcelona a Figueres, el darrer és a... un quart de nou del vespre, l'hora de les gallines. Impossible sopar, acudir a un espectacle, etc., a la capital i poder tornar a casa plàcidament en tren. Ara, en un rar símptoma de racionalitat, el tren de les 20.15 sortirà a les 20.45, i un altre que sortia a les 21.15 i que moria a Girona, sortirà a les 21.45 i arribarà fins a Figueres. Es guanya una hora i mitja, però seguim sense la possibilitat d'espectacle i de sopar.

Nefand | Quan creus que ja s'acaba, torna a començar, deia —cantava— Raimon. Què han fet, o què no han fet els socialistes —del PP ja no cal ni demanar-s'ho— durant els anys González i

Zapatero perquè guàrdies civils joves en un camí empordanès vexin, humiliïn, entrebanquin per gust, escorcollin de males maneres un ciutadà només perquè els parla en català? Aquesta vegada l'excusa era un «control d'armes i de drogues». Dos casos a la comarca —l'altre fou a Espolla— en pocs mesos... del 2012!

La consellera aventura —és a dir, si tot va bé— que la flamant presó de Figueres obrirà l'any que ve. Acabada el 2011, dos anys buida, 108 milions d'euros de construcció i un milió d'ídem al mes de manteniment. 750 reclusos hauran d'esperar per fruit de les llegendàries instal·lacions i serveis, inimaginables per a la majoria de contribuents, és a dir, per als que, a més de no delinquir, ho paguen.

EL BAIX EMPORDÀ

gerard prohías

Sona el corn de Can Mario | L'estiu ha rostit el bosc. I els matins i vespres humits podreixen la fullaraca resseca. El bosc s'olora, i en els alzinars s'hi manté una temperatura constant durant tot el dia. Una temperatura que ens guareix i arredossa. Fa bonic de veure els suros, pelats just abans de començar la calor de l'estiu. Si passes

>> Col·lecció de baldufes al Museu del Joguet de Catalunya (Figueres).

la mà pels lloms sense escorça, es fa difícil entendre que l'arbre és viu i que el seu vestit de suro tornarà un cop passin no més de deu anys. Diuen els especialistes que en el Baix Empordà hi neix el millor suro possible, ateses les característiques del sòl. Un sòl àcid. No calcari. El cert és que, en el Baix Empordà, el suro va ser una civilització. Ho deia Pla: paraula del senyor. És cert que la indústria surera va convertir les poblacions de Palafrugell, Palamós, Sant Antoni i Sant Feliu en col·lectius d'una prosperitat ben singular, que es podria comptabilitzar amb els mateixos criteris que avui usen els sociòlegs per determinar una societat feliç. És cert que la indústria surera va determinar la història i el creixement de la comarca. Hi havia feina, i això era molt. I qui més qui menys podia anar a escola i esbargir-se els dies festius, cantant en alguna coral o sota l'efecte hedònic d'una barraca. Els petits propietaris viatjaven a França, a Bèlgica, fins i tot a Nova York. I és sota aquest influx que el xampurreig del francès s'estira fins cap allà als anys seixanta, amb la invasió dels turistes francesos (recordeu aquells tornejos de petanca patrocinats per Ricard? I la secció sobre la Costa Brava que diàriament es publicava a *L'Indépendant*?).

A finals de juny, el president Mas va inaugurar el Museu del Suro. Un museu situat a Palafrugell, a la seu de l'antiga fàbrica de Can Mario, però que conté en el seu interior tota la idiosincràsia

de la comarca: la dels mecànics que estudiaven com millorar les eines de producció; la dels obrers que feien hores a casa, carrant llesques; la dels peladors que passaven mesos a les Gavarres; la de l'incipient periodisme empordanès que va transitar de la llengua floralasca al postnoucentisme planià. Moltes de les línies que funden el nostre Empordà més mític provenen de la civilització surera. A partir de la inauguració d'aquest museu, una pàgina brillant de la industrialització a Catalunya se'ns obre al davant, com si fos un llibre. I veiem els obrers entrant i sortint de les fàbriques, anant a comprar a les cooperatives, amb el ritme marcat pel corn de les fàbriques. Quan jo era petit, encara el «pitu» de Can Mario (de la fàbrica a Palamós) marcava el ritme del nostre quefer diari. «Encara no han tocat el segon pitu». «Vine abans que toquin el tercer pitu». Quan, a la inauguració del Museu, van fer sonar el corn, moltes parelles ancianes que hi assistien es van estrènyer fort de les mans.

LA GARROTXA

joan sala

La Fira de Sant Lluc i la de productes de qualitat | Des de fa temps es vol reestructurar aquesta multicentenària fira olotina, tasca que han mirat de tirar endavant diversos consistoris de colors polítics diferents, però la veritat és que

no se n'han sortit, i enguany continua com en edicions anteriors: és a dir, la fira del dibuix, el mercat de roba i la fira de bestiar —la que havia donat sentit a la celebració— es fan el 18 d'octubre, sant Lluc, que enguany cau en dijous; i el cap de setmana del 20 i 21 es fa el mercat de l'artesanía, d'activitats complementàries d'oci i cultura en el centre de la ciutat. En un altre cap de setmana, del 9 a l'11 de novembre, s'incorporarà una nova fira que es dedica a les denominacions d'origen protegides, les DOP, i a les identifications geogràfiques protegides, les IGP, que inicialment es va dir que es farien coincidint amb sant Lluc, i de fet l'any passat pràcticament no es va celebrar la fira en espera d'un nou plantejament, que, com s'ha dit, no s'ha fet realitat. Volen convertir la nova fira del novembre en un referent nacional d'aquest ram i en una trobada de professionals a l'entorn dels productes protegits i de l'important negoci que genera, coincidint amb la Mostra Gastronòmica de la Garrotxa. Té el suport del conseller d'Agricultura —que ha assenyalat que serà el primer cop que les denominacions d'origen tindran una plataforma de projecció—, de la Federació catalana DOP-IGP, i s'espera la participació dels productes vitivinícoles amb les dotze denominacions d'origen atorgades al vi i al cava, que representen un important sector de la indústria agroalimentària catalana. Veurem si l'opció de fer una nova fira serà un encert, o en resultaran dues fent la viu-viu.

>> *La Fira de Sant Lluc.*

